

Lathund Centrerad plockhuggning

Rekommendationerna gäller gran på bättre bonitet om inget annat anges. Justeringar för övriga trädslag, ståndorter samt ungskog finns i slutet av lathunden.

Generella förberedelser

1. Finns det andra målsättningar än ekonomisk avkastning som motiverar avsteg från nedanstående rekommendationer?
2. Gallring eller enskiktad åtgärd (baserat på förutsättningar nu)

Tre kriterier behöver vara uppfyllda för att det ska vara mer lönsamt att direkt börja bruka beståndet med skittat skogsbruk:

- Medeldiametern ska vara mindre än 35 centimeter i brösthöjd.
- Grundyta för massavedsträd (8 – 18 cm brösthöjdsdiameter) ska vara större än 2 m²/ha.
- Alternativräntan ska vara under 4%.

3. När? (omedelbar åtgärd eller vänta)

- Ett uttag på 25-30% bör vara möjligt utan att beståndet blir för glest, se tabell för optimal konkurrensnivå.

Förberedelse innan fältarbetet

1. Bestäm basnivå för måldiameter utifrån din önskade räntenivå enligt tabellen. I den enklaste formen av plockhuggning avverkas alla träden över den måldiametern. För ytterligare optimering justeras måldiametern enligt punkt 2 och 3.
2. Bestäm optimal konkurrensnivå (eftersträvad grundyta inom 8 m radie från centrumträdet) utifrån din önskade räntenivå enligt tabellen.

Alternativränta (%)	Måldiameter (cm)	Optimal konkurrensnivå gran (m ² /ha)	Optimal konkurrensnivå tall (m ² /ha)
-1	42	18	
-0,5	39		
0	37	16	10
0,5	35		
1	33	15	8
1,5	30		
2	27	12	7
2,5	25		
3	23	10	6

Framtagen för grandominerad skog, södra Sverige (G28-G32) (Fagerberg, 2022) Tall representerar en uppskattning från litteratur baserad på optimerad höggallring (bl.a. Pukkala et al, 2010).

3. Justera måldiameter utifrån aktuellt marknadspris. Sänk måldiametern med 1 centimeter per 3 procents ökning av marknadspriset jämfört genomsnittspriset under de senaste åren. Höj motsvarande om priset är lågt.

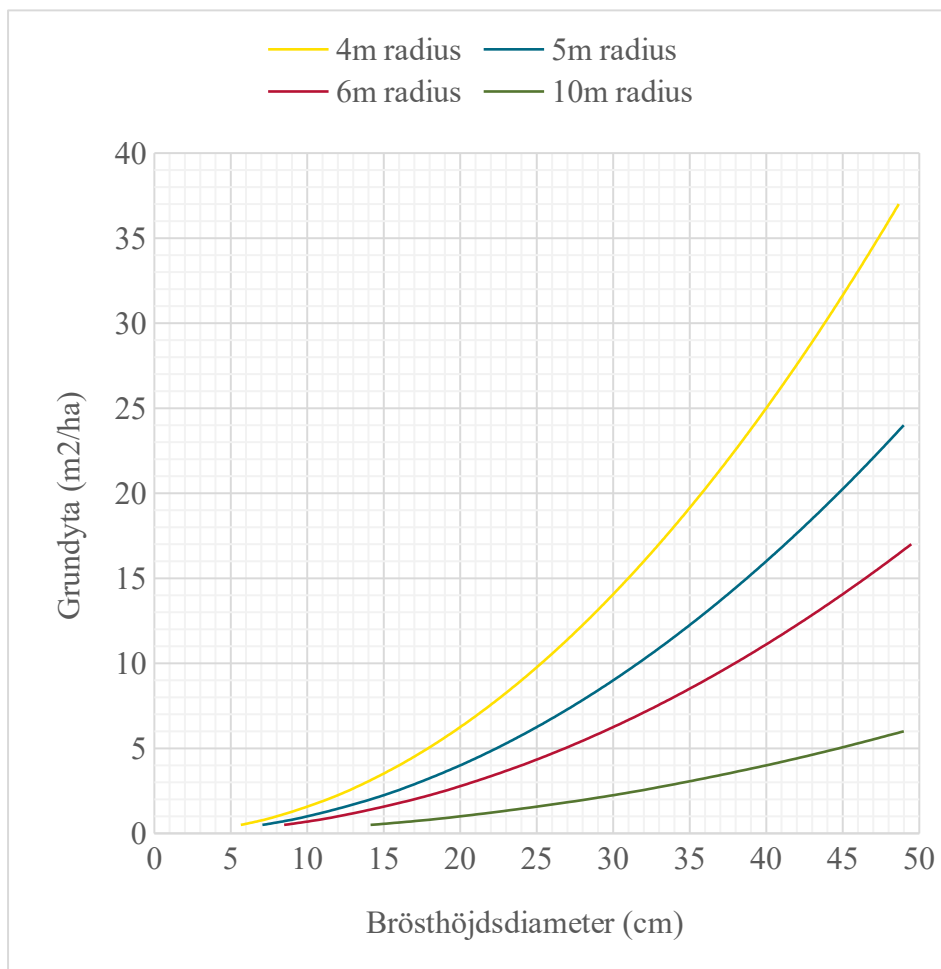
Trädval i fält

Justera måldiameter per trädindivid. Bedöm det största trädet inom 10 meters radie (som inte redan har bedömts).

1. Justera utifrån lokal konkurrenssituation. Justera med 0,5 cm per m² avvikelse från optimal nivå. Addera om konkurrensen ligger under optimal nivå. Subtrahera om konkurrensen ligger över optimal nivå.
2. Justera utifrån kvalitet på rotstocken. Sänk måldiametern med 6 cm per kvalitetsklass under kvalitet 1.
3. Justera utifrån andel grönkrona. Sänk måldiametern med 1 cm för varje tiondel under 0,7 (70 % grönkrona).

Generella begränsningsrekommendationer:

- a) Lämna träd under 22 centimeter bhd (förutsatt att trädet har timmerkvalité).
- b) Avverka dåliga träd (ej timmerkvalité) ner till 13 cm bhd om det finns ett bättre träd att spara inom 8 m.
- c) Begränsa uttaget till 25-30% (vindtåliga pionjärträdslag kan motivera högre uttag).
- d) Frångå principen att bedöma största trädet först (höggallring) när grönkronan på kvarvarande träd blir under 50% (40% för pionjärträd). Gallra då istället träd med dålig grönkrona först (lågallring).

Justeringar övriga förhållanden:

Samma mall kan tillämpas med följande justeringar.

Ståndort:

Sänk måldiametern upp till 4 cm för lägre ståndortsindex (referens = G28, T26, B25).

Pionjärträdslag:

Justering av måldiameter per träd:

- a. Konkurrens: Justera med 1 cm per avvikelse i m².
- b. Kvalité: Sänk med 2 cm per kvalitetsklass.
- c. Grönkrona: Sänk med 1 cm för varje tiotal under 50% (2 cm för lövträd).

Omställning av enskiktade ungskogar:

Röjningsskog röjs till förband på 3-3,5 m förband (eller så långt lagkravet tillåter)

Klen gallringsskog bör glesas ut om grönkronorna riskerar att bli mindre än 40-50%.
Sekundärträd glesas till ca 16 m²/ha och pionjärträd till ca 10 m²/ha (eller så långt lagkravet tillåter). Gynna vitalitet, kvalité och skiktning.